

Praktisk om direkteimplantasjon

D. Buser, D. Wismeijer, U. Belser, editors:

ITI Treatment guide, Volume 3: Implant Placement in Post-Extraction Sites. Treatment options

Med rask økning av tannleger som utøver implantatprotetikk er det viktig med kliniske veiledere som legger standarder for behandlingen. International Team for Implantology (ITI) har tatt på seg oppgaven å lage en serie oppdaterte veiledere basert på internasjonale konsensuskonferanser. Den første boken diskuterte forskjellige forhold ved enkelttannserstatninger, volum to presenterte essensen av en protokoll om implantatbelastning og den foreliggende boken beskriver status for direkte innsetting av tannimplantat i ekstraksjonsalveolen. Konklusjonene er fra en ITI konsensuskonferanse i 2003, men er oppdatert i forhold til senere litteratur. De tre første av bokens seks kapitler tar for seg prinsippene ved slik behandling og de øvrige beskriver kasuistikk ganske detaljert. Boken blir dermed en blanding av en lærebok og et kirurgisk/protetisk atlas.

Boken er rikt illustrert og bildematerialet er av ypperste klasse. Tekstene er korte og konsise, med vekt på planlegging ut fra protokollen. Viktigheten av nært samarbeid mellom kirurg, protetikker og tanntekniker gjennom hele behandlingssekvensen poengteres. Her fremgår i tabellform de enkle behandlingene og behandlinger med større utfordringer og kanskje mer usikre resultater. Det samme gjelder årsak og behandling av komplikasjoner.

Innsetting av tannimplantat direkte etter ekstraksjon er blitt etablert og dokumentert behandlingsform, men krever annen kunnskap enn standard behandling. Dette er en bok på 200 sider som dokumenterer det vi vet om direkteinnsetting og som illustrerer med bilder og tekst hvordan vi skal gå frem i det enkelte kasus. Boken er en verdifull guide i avgjørelse om direkte innsetting av implantater, tidlig

belastning eller kanskje følge prinsippene om senere belastning.

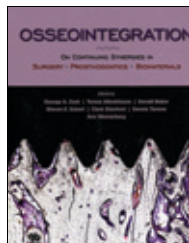
Boken anbefales som hendig og praktisk manual når direkteinnsetting av tannimplantat i ekstraksjonsalveole planlegges.

Knut Tornes

Berlin: Quintessence Publishing Co, Ltd 2008. 202 sider. ISBN-978-3-938947-12-8

George A. Zarb, Tomas Albrektsson, Gerald Baker, Steven E. Eckert, Clark Stanford, Dennis Tarnow og Ann Wennerberg, editors:

Osseointegration. On Continuing synergies in Surgery, prosthodontics, biomaterials

Begrepet osseointegrasjon ble introdusert av Per-Ingvar Brånemark og betegnet en fast forbindelse mellom implantat og ben. Uttrykket har vært omdiskutert og flere definisjoner har vært lansert. I dag brukes osseointegrasjon som en klinisk betegnelse for en kontinuerlig tilhelingsprosess hvor en asymptomatisk fast fiksering av et alloplastisk materiale oppnås og beholdes under funksjonell belastning. En av pionerene for tannimplantatbehandling, George A. Zarb, har sammen med 20 kvalifiserte kolleger – hvorav sju oppgis som redaktører – hovedsakelig fra Canada og Sverige, laget en bok som beskriver, diskuterer og oppdaterer oss om de fleste forhold innen implantatprotetisk behandling.

Boken har, som vanlig fra dette forlaget, en lekker layout med mange fargeillustrasjoner og figurer av svært høy kvalitet. De 14 kapitlene følger en logisk rekkefølge med historikk, pasientevaluering, biomaterialer, radiologi, kirurgi, protetikk, komplikasjoner og oppfølging. Hvert kapittel følges av noen få, men oppdaterte referanser og anbefalt litteratur.

Det kommer årlig ut mange bøker om implantatprotetisk behandling.

Ofte er bøkene tydelig påvirket av en implantatprodusent og dette gjør innholdet mindre objektivt. De fleste forfatterne her er fra «Brånemarktiden», men boken er nøytral og alle de større implantatsystemene er omtalt. Fornuftigvis er det en generell skepsis til alle de nye implantatsystemene som lanseres uten noen form for vitenskapelig dokumentasjon. Dette er ingen lærebok i implantatbehandling, men en bok som beskriver det vi vet om slik behandling i dag, og med litt tilbakeblikk på utviklingen. Boken beskriver komplikasjoner, men gir ikke råd til hvordan disse kan behandles, for eksempel når det gjelder periimplantitt. Det er en lettlest bok med mange tekstbokser som fremhever konklusjonene. Nyeste kunnskap om implantatbehandling kommer etter hvert fra Internett, og siste kapittel i boken gir råd til hvor man best kan finne slik informasjon. Et nyttig kapittel for de fleste.

Dette er en typisk «state of the art»-bok og alle som arbeider med tannimplantatbehandling vil ha god nytte av den som en oppdatering på et fagfelt hvor utviklingen har vært eksplosiv.

Knut Tornes

London: Quintessence Publishing Co. Ltd.; 2008. 190 sider. ISBN-978-0-86715-479-5

Inger Johanne Pettersen, Jon Magnussen, Kari Nyland og Trond Bjørnenak:

Økonomi og Helse. Perspektiver på styring

Denne boken gir en bred gjennomgang av sentrale problemstillinger knyttet til helseøkonomi, godt ivaretatt av fire forfattere med bred økonomisk

bakgrunn. Helsetjenester utgjør en stor andel av offentlige utgifter i Norge. I 2007 gikk nesten hver femte offentlige krone til helsetjenester, det er derfor viktig at det er stor forståelse for de

teoretiske modellene som legges til grunn når helsepolitikk utformes. Denne boken presenterer ulike perspektiver på styring, mest rettet mot spesialisthelsetjenesten. Sentrale spørsmål rundt organisering og drift av helseinstitusjoner, finansiering av sykehussektoren og evaluering av helsetjenester blir diskutert. Overføringsverdien til finansiering av tannhelsetjenester er relevant selv om ikke tannhelsesektoren er spesifikt omtalt.

Boken gir en fin historisk gjennomgang av utviklingstrekk de siste årene i forhold til teoretiske betraktninger og organisasjonsformer. Dette gir økt forståelse for helseforetaksreformen i 2002 og underbygger endringene som har medført at sykehusene ikke lenger er forvaltningsorgan, men helseforetak som er markedsorientert. I diskusjonene blir både samfunnsøkonomiske og bedriftsøkonomiske teorier inkludert.

Det kreves ikke nødvendige forkunnskaper når en skal lese denne boken. Boken er delt i to hoveddeler hvor del én presenterer noen sentrale samfunnsøkonomiske begreper og sammenhenger. Denne delen gir en populærvitenskapelig fremstilling av finansieringsformer, effektivitet og produktivitet. Det er hele veien brukt lett forståelige eksempler som gjør stoffet lettere tilgjengelig. Mange interessante faktaopplysninger er presentert i tabellform.

I del to blir bedriftsøkonomiske perspektiver diskutert og sentrale begreper her er ulike styringsformer. Denne delen går litt dypere teoretisk, men med gode eksempler og fine tabeller blir stoffet lettere tilgjengelig for dem som ikke har noen spesiell økonomisk bakgrunn.

Målgruppen for boken er i prinsippet alle som arbeider i helsesektoren, som er interessert i styringsutfordrin-

ger, eller som er ledere i helsevesenet. Sett i lys av den pågående debatt om alternative organiseringer og finansieringer av tannhelsetjenesten gir boken en lettfattelig og god forståelse som danner et godt teoretisk grunnlag med stor nytteverdi.

Øyvind Asmyhr

*Oslo: Cappelen Akademisk Forlag,
Cappelen Damm AS; 2008.
ISBN 978-82-02-26332-4.*